

Duizend deuren in een slooppand

Een reuzendominospel met deuren markeert in de Groninger wijk Vinkhuizen een ingrijpende sloopvernieuwing. Het project is opgezet door kunstenaar Ida van der Lee. Zaterdag werd 'Duizend deuren', inclusief licht- en geluidsshow, uitgevoerd in het casco van een sloopflat. Het project is er een in een serie van drie dat sloop en herinrichting van de wijk zal begeleiden. FOTO HARRY COCK - DE VOLKSKRANT

CBK GRONINGEN PRESENTEERT KUNSTPROJECT IDA VAN DER LEE

DUIZEND DEUREN

ZATERDAG 22 MAART 2003 / 20.00 UUR

REUZENDOMINO EN THEATRALE LICHT- EN GELUIDSSHOW
IN SLOOPFLAT TE VINKHUIZEN (SPINELSTRAAT), GRONINGEN

CBK GRONINGEN PRESENTEERT KUNSTPROJECT IDA VAN DER LEE

DUIZEND DEUREN

22 MAART 2003

REUZENDOMINO EN THEATRALE LICHT- EN GELUIDSSHOW
IN SLOOPFLAT VINKHUIZEN

Honderden deuren bij afscheid Spinelstraat

Honderden deuren, tientallen lampenkappen, theepotten speelgoedbeertjes, flarden van stemmen en heel veel emoties vormden zaterdagavond de theatrale ingrediënten voor de kunstmanifestatie Duizend Deuren in Vinkhuizen. De kunstmanifestatie in de Spinelstraat sloeg een brug tussen verleden en toekomst van de wijk, waar de wijkvernieuwing tot vreugde en verdriet leidt.

Door Ansjie Monkhost

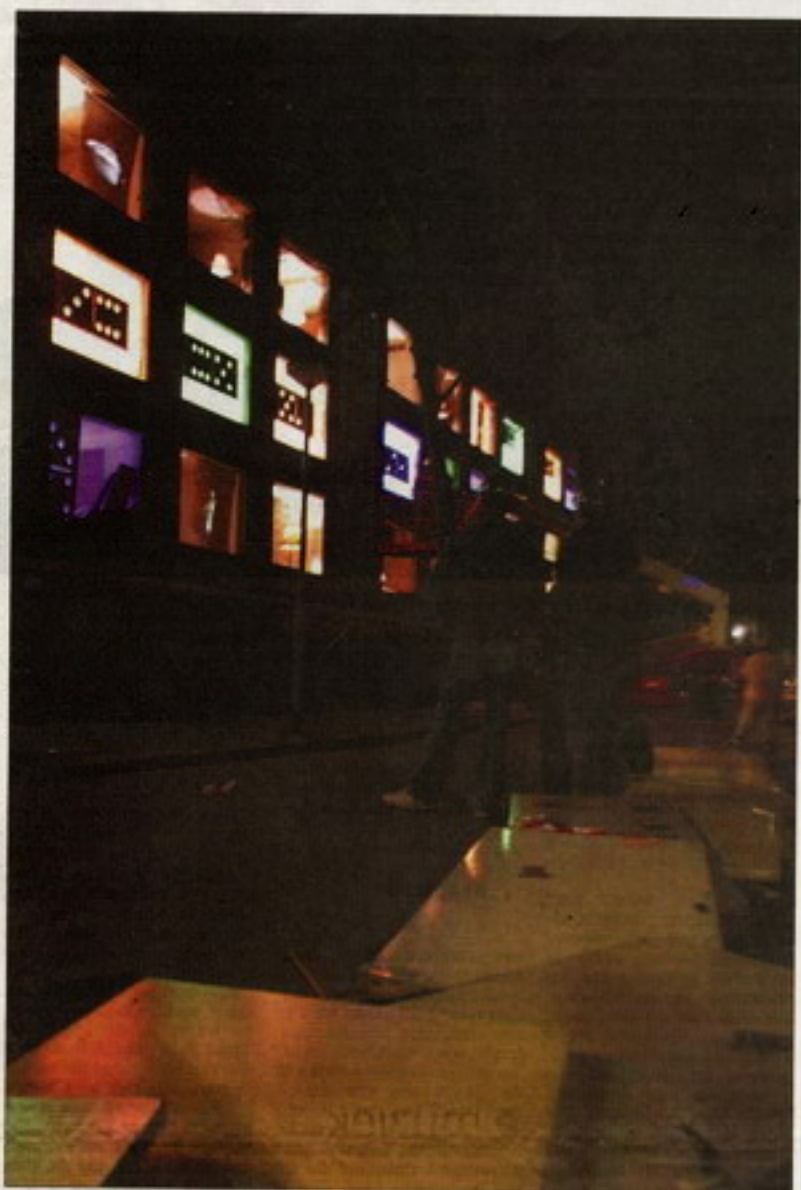
CRONINGEN ■ Haar eigen deur heeft ze niet gevonden. Maar Franciene Hofman was wel een van de honderden mensen die zich zaterdagavond spontaan aanmeldden een van de honderden deuren vast te houden, alvorens die als dominostenen tegen de vlakte zouden gaan.

Eigenlijk had ze helemaal niet naar de Spinelstraat willen komen om te kijken naar de afsluitende theater- en lichtshow, die kunstenaarssida van der Lee had voorbereid in opdracht van het Centrum voor Beeldende Kunst de afgelopen maanden had voorbereid. "Ik was bang voor de emoties", aldus de bewoonster, die 33 jaar heeft gewoond op nummer 58.

Emoties, daar draaide het zaterdagavond om. Een verbeelding met veel licht in het geraamte van de flat aan de Spinelstraat; verbeelding van onrust, hoop en nostalgische gevoelens die steevast gepaard gaan met een gedwongen verhuizing. In Vinkhuizen gaat het om in totaal 10.000 mensen en 4000 woningen. Huizen die worden gesloopt of samengevoegd. Altijd betekent het afscheid nemen.

Nu heeft kunstenaarssida van der Lee enige ervaring met het afscheid nemen van gebouwen. Verleden en toekomst werden al eerder met elkaar verbonden in Abcoude aan het Gein. Daar werd een oud afgebroken tuinschuurtje op een trekschuit afgevoerd, om een nieuwe bestemming te krijgen als seinhuisje langs de HSL.

Duizend Deuren vertelde het verhaal van de bewoners zelf. In het geraamte van wat ooit het thuis was van vele mensen, ging het spektakel om acht uur van start met een

Deuren liggen op de grond, gevallen als dominostenen, terwijl op de ruiten 'memory' wordt geprojecteerd. De kunstmanifestatie moest een brug slaan tussen sloop en nieuwbouw in Vinkhuizen.

Foto: Royer Baxem

cordon van deuren en mensen. Op het sein van wethouder Karin Dekker van Cultuur vielen de deuren als dominostenen een voor een om. Binnen een minuut was het gebeurd. "Dit doet mij heel veel verdriet, het huis is een thuis", zo klonk het uit de luidsprekers. Flarden van stemmen van bewoners, de

afgelopen maanden opgenomen door de kunstenaarssida, gaven de emoties weer. Binnen in de flat gingen de lichten aan, vogels zongen, sloop- en zaaggeluiden, kinderstemmen. Een man die zei: "Uiteindelijk is het de bedoeling dat het een leefbare wijk wordt." Stof steeg op uit de ramen, beelden van haardvu-

ren geprojecteerd op plafonds. "Wil je nog een kopje koffie?" klonk het uit het geraamte. Het werd gezellig in Vinkhuizen, maar pas echt als alle deelnemers een levensgroot memoryspel moesten spelen, ook weer geprojecteerd op de ruiten. Joelen en schreeuwen. Vinkhuizen leeft.

Het einde ingeluid

Ook bij de uitvoering werden wijkbewoners betrokken

De spectaculaire licht- en geluidshow die zich zaterdag achter de zesendertig ramen van een sloopflat aan de Spinelstraat afspeelde, was een hommage aan de bewoners van Vinkhuizen. In de afgelopen jaren is hun wijk helmaal overhoop gehaald en velen hebben hun huis (tijdelijk) vaarwel moeten zeggen. Duizend Deuren was een kunstopdracht van Centrum Beeldende Kunst Groningen in het kader van de wijkver-

nieuwing Vinkhuizen. In het allerlaatste sloopobject van de wijk konden de bewoners hun ervaring van de hectische sloop- en bouwactiviteiten herkennen. Het kunstproject, in elkaar gezet door kunstenaar Ida van der Lee in samenwerking met een groot aantal buurtbewoners, begon met de val van ruim 300 deuren die als dominostenen opgesteld stonden rondom de flat. De deuren vielen uiteindelijk de flat

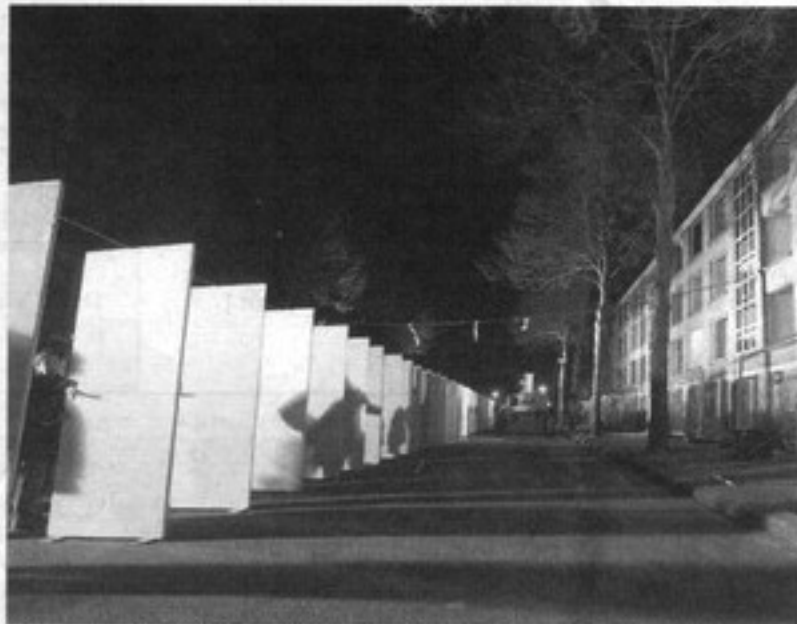
binnen, waar de rest van het spektakel zich afspeelde.

Duizend Deuren laten protest verstommen

Lieden in witte pakken, tussen wat eens woningen waren. In de Groninger Bijlmer. Vinkhuizen dus. Geen Boeing deze keer maar Wijkvernieuwing. Een Gesamtkunstwerk dat ontheemden moet verenigen met hun lot.

Marcel Wichgers

Geen geheimagenten, die witte pakken. Wel vrijwilligers die het toestromende publiek vragen deuren vast te houden. Duizend (echt zoveel?) deuren staan als dominostenen met grote zwarte stippen in slagorde rondom een halfgesloopte flat aan de Spinelstraat. Kunstenaar Ida van der Lee draaft rond met een draadloze microfoon, aanwijzingen gevend aan een leger medewerkers. Wethouder Karin Dekker krijgt het signaal dat ze met een koevoet de eerste deur een mep mag geven. Daar vallen ze, met donderend geraas. Dege-

Cultuurmanifestatie Duizen Deuren in Vinkhuizen

Foto Michel de Groot

nen die de deuren zonet nog vasthielden, maken zich snel uit de voetjes. Zodra de deuren rechts de hoek omslaan, verstomt het gedor. Een halve minuut later komen ze er van rechts weer aandoenderen tot de laatste bij Dekker omver is.

De flatgevel met ramen zonder glas en kozijnen verandert in een enorme videowall: beelden van knappend haardvuur op de pla-

fonds, citaten van klagende buurtbewoners over stof, rommel, praatjes van de wethouder en verhoogde huren.

Het publiek mag nu een memoryspel doen met plaatjes van planten, pannen en poppen die er ooit écht waren. Tot plotseling de hoogwerker uit de bovenste verdieping zes aan elkaar gebonden zoldertrappen de straat op sleept. Cynische reacties van het publiek

via de luidsprekers in de kamers: 'een wankel brug' en 'een brug te ver'.

Duizend Deuren is een stampot met nostalgische oerburgerlijke ingrediënten als memory en domino, overgoten met een vette sociaal-realistische jus van protest en hoop. Een collectief kunstwerk van slopers en buurtbewoners. Maar het feit dat de gemeente er toe opdracht gaf om de gevolgen van haar beleid te verzachten, maakt de zaak lichtelijk verdacht. Mag een kunstenaar zich door de overheid laten gebruiken? Misschien kan Ida van der Lee de protesten tegen een parkeergarage onder de Grote Markt doen verstommen als zij daar iets leuks gaat doen.

Duizend Deuren toont dat kunst onvrede kan kanaliseren. Toch verdient Van der Lee lof. Ze heeft met succes een boeiend en gecompliceerd kunstwerk bedacht, georganiseerd en uitgevoerd voor een wijk die niet echt bekend staat als hét culturele centrum van de stad. En zelfs na afloop blijft de kunstenaar onverstoort leiding geven. "Het klinkt misschien wat katerig, maar wil iedereen even een deur meemenen en over het hek teruggooien?"

Deurendomino indrukwekkend afscheidsritueel

Een reuzendomino van honderden sloopdeuren, vergezeld van een licht- en geluidsshow: op zaterdag 22 maart vond in Vinkhuizen in de Spinelstraat een bijzondere kunstmanifestatie plaats. Het project was een hart onder de riem voor de bewoners van Vinkhuizen, die hun wijk zagen en zien veranderen: het vormde een waardig afscheid van het oude Vinkhuizen.

De licht- en geluidsshow speelde zich af achter de ramen van een sloopflat aan de Spinelstraat, de domino stond rondom de flat opgesteld. Deze laatste werd door wethouder van Cultuur Karin Dekker in gang gezet. Alle ruim driehonderd deuren werden door iemand vastgehouden, die na een signaal op het juiste moment achteruit moest springen. Vervolgens vielen de deuren in een indrukwekkende wave, die om en door de flat heen ging. Het geluid van de vallende deuren plantte zich als een vloedgolf voort, van voor naar achter de flat en terug.

Beeldend kunstenaar Ida van der Lee bedacht het evenement in opdracht van het Centrum Beeldende Kunst Groningen (CBK). "Vinkhuizen krijgt een facelift en daarmee meer toekomst. Maar als je hoort dat je huis gesloopt gaat worden, dan staat je leven op zijn kop. De wijkvernieuwing heeft een enorme impact op de wijk, en dan heb ik het over 10.000 mensen. En niet allemaal mensen van te slopen woningen, maar overal in de wijk gebeurt wat. Iedereen wordt er mee geconfronteerd. Daarom wilde

ik van Duizend Deuren een ritueel maken om de overgang van de oude naar de nieuwe situatie te markeren. We hebben stilgestaan bij wat verloren ging, maar maakten ook een nieuwe herinnering." Zo stonden de bezoekers, tussen de achthonderd en duizend in getal, in een grote kring rondom de flat en omarmden hem op die manier als het ware. Ook liet Van der Lee bewoners huiselijke voorwerpen als hun theepot, kamerplant, beer of pendule fotograferen. Hier werden dia's van gemaakt, waarna met het publiek het memory der herinneringen werd gespeeld voor de ramen van de bijna gesloopte flat.

Pleinmozaïek en mini-arena

Duizend Deuren was de eerste van drie kunstopdrachten van het CBK in het kader van de wijkvernieuwing in Vinkhuizen. Op het grote plein in het centrum van Vinkhuizen begint kunstenaar Ram Katzir in september met het maken van een groot mozaïek. Verder creëert Jean Bernard Koeman aan de rand van de wijk een mini-arena; een plek om te spelen, praten en samen te komen.

